

NATURRESERVAT I ÖREBRO LÄN

Björskogsånäs

Foto: Kjell Store

I Björskogsånäs möter du ett ålderdomligt odlingslandskap. Området är mest känt för sin rikliga mängd av orkidén guckusko, men här hittar du många andra både vackra och speciella växter. Denna artrikedom har formats av århundraden av slätter och bete, men också av den kalkrika berggrunden här ute på udden.

Blommande ängsmarker

Många århundraden av slätterbruk har format en artrik växtlighet, framförallt genom att näring ständigt förts bort från marken. Smörboll, svinrot, fältgentiana, ängsskallra och darrgräs är exempel på några av ängens många typiska växter. De tål att ständigt slås av och hålla till godo med lite näring. Samtidigt slipper de konkurrera med mer storväxta arter. Här i Björskogsånäs finns det även gott om olika orkidéer som brudsporre, nattviol och förstås områdets kändis, guckuskon. Den senare har här sin rikaste förekomst i hela Örebro län. Även i skogen på udden hittar du många blommande växter, som vårärt, vippärt, svart trolldruva och purpurknipprot.

Urbergskalk och järnhantering

Berggrunden av urbergskalk är en del av en gammal bergskedja. Förr hade kalkstenen stor betydelse för järnhanteringen i trakten, då kalk användes vid smältningen för att få ut järnet ur järnmalm. Här finns både ett gammalt kalkbrott och ruinerna av en kalkugn. Ute på udden har långa tider av skvalpande vågor mejslat fram vackra mönster i den mjuka och lättroderade kalkstenen. På strandklipporna växer flera olika arter av kalkgynnade lavar. Mångflikig gelélav är ett exempel på en ovanlig art som annars främst förekommer på Öland och Gotland.

Kalk - vän eller fiende?

Kalkrika områden rymmer en stor artrikedom. Kalken gör jorden basisk och binder vid hög kalkhalt även viktiga näringsämnen till sig. Som tur är finns det gott om arter som är specialanpassade till denna tuffa miljö. Konkurrensen från storväxta arter är här extra låg, vilket ger mer plats för alla de arter som inte klarar att trängas. Vissa växter har egna speciallösningar för att hitta sin näring. Till exempel orkidéerna som utbyter näring med svampar genom sitt underjordiska nätverk, mykorrhiza.

Finskt nybygge

Gården Björskogsånäs har anor från slutet av 1500-talet, då finska nybyggare bröt mark och slog sig ner här på udden. I början av 1800-talet hörde all mark på udden till byns inägor. Inägan var de åkrar och ängar som låg närmast gården. De inhägnades med gärdesgård till skydd mot betande djur. Ännu i början av 1900-talet var udden skoglös, men senare övergavs slätterbruket och ängarna började växa igen. En del av dessa är idag lövskog. Andra delar har restaurerats och sköts med slätter eller bete för att bevara den artrika växtligheten. När gräset är slaget dyker det snart upp olika svampar ur marken, som lundnopping, mjölörödskivling och den knallröda scharlakansvaxskivlingen.

Reservatsfakta

Beslutsår: 1973, utvidgat 2008

Areal: 19,2 hektar

Markägare: Hällefors kommun

Reservatsförvaltare: Länsstyrelsen

Länsstyrelsen
Örebro län

I naturreservatet är det förbjudet att:

- beträda åkrar och slätterängar innan gräset är slaget,
- skada växtligheten eller göra åverkan på mark och klippor,
- skada eller bortföra döda träd eller träddelar,
- göra upp eld annat än på anvisad plats,
- tälta eller ställa upp husvagn,
- utan Länsstyrelsens tillstånd samla in djur, växter, mossor, lavar och svampar,
- utan Länsstyrelsens tillstånd sätta upp tavla, affisch, skylt eller liknande anordning.

Vägbeskrivning

I Grythyttan, tar du väg 205 mot Karlskoga. Efter fem kilometer finns en skylt in mot reservatet. Parkera helst vid parkering före järnvägsövergången. Därifrån är det en kilometer promenad in till reservatet. En rundslinga på 1,3 km leder runt i reservatet. Utflyktbord och toalett finns samt grillplats vid stranden.